

NOTAS SOBRE A ONOMÁSTICA DA COMARCA DE VILADONGA

FELIPE ARIAS VILAS

Desde a apertura ó público, o 8 de novembro de 1986, ata a 31 de maio de 1995 en que, por mor das novas condicións de entrada ós Museos de titularidade estatal, xa non se seguiu levando este rexistro, fóronse anotando no Museo do Castro de Viladonga os nomes dos visitantes (sós ou encabezando grupos) xunto con outros datos que, no seu día e como xa se fixo algunha vez (cfr. F. Arias Vilas/M^oC. Sánchez Milao, «El público visitante del Museo de Viladonga (Lugo). Cuatro años de experiencias (1987-1990)», Actas VIII Jornadas D.E.A.C., Salamanca 1993, p.109-115), permiten facer algún tipo de estudio ou análise sobre procedencia das visitas, incidencia estacional destas, etc.

Nesta ocasión queremos chamar a atención sobre os nomes de pía dos visitantes procedentes da comarca ou contorno de Viladonga, é dicir, aproximadamente dos concellos de Castro de Rei, Meira, A Pastoriza e Pol. Evidentemente, non se trata dun estudio exhaustivo da onomástica desta comarca, e tal delimitación non nos impedirá incluír algúns nomes doutras áreas veciñas ou limítrofes, ou ben de persoas nas que se constatou a súa relación, familiar ou de orixe, con esta

comarca. Rexeitáronse outros nomes curiosos ou chamativos pero que, xeralmente usados en xente moi nova, responden a modas recentes influídas maiormente pola televisión, os medios de masas, o papanatismo extranxerizante, etc. (Tampouco non estará de máis advertir que, aquí e en todas partes, xa se teñen dado algúns casos de mala transcripción e/ou entendemento de nomes á hora de escribilos no mesmo DNI das persoas ou noutro tipo de documentación; cando sospeitamos que isto pode suceder, comentámolo en cada caso concreto).

Debemos sinalar que estas simples notas ou apuntes, que intentamos achegar a todo tipo de lector, xurdiron con motivo da preparación dun traballo sobre os diversos materiais que, procedentes do Mediterráneo oriental, están presentes en Viladonga, (coma o selo escrito en grego e impreso sobre tégulas -co nome *Aquydón*-, o nome *Nesae* nun grafito cerámico, os pasarrendas de bronce, e outros elementos vencellados ó tardío Imperio Romano de Oriente). Con esta idea e paralelamente, comprobamos a relativa (¿e casual?) frecuencia de nomes de orixe helena na comarca máis cercana ó Castro. A partir de aí,

iniciamos esta somera esculca sobre a onomástica dos visitantes da zona, facendo dous grandes grupos: un, dos nomes de filiación grega, e outro, con nomes raros ou curiosos de filiación diversa.

Faise unha breve nota ou comentario sobre a orixe etimolóxica e o significado de cada nome, sinalando con [N] os que non están recollidos na monumental obra dirixida por Xesús Ferro Ruibal, Diccionario dos Nomes galegos (Ed. Ir Indo, Vigo 1992) (en adiante, citado DNG), imprescindible xa para calquera referencia na onomástica galega.

A esta obra, e ó seu amplo e esclarecedor Prólogo, remitimos asimesmo o lector máis interesado se quere atopar información sobre os santos e advocacións ligados a cada nome, así como as razóns da súa escolla, e que van desde a tradición familiar (ás veces moi antiga e/ou moi localizada nunha zona ou nun sitio determinado), ás «suxerencias» dalgúns párrocos (posiblemente cultivados coas lecturas máis diversas e coñecedores de santos «descoñecidos», pasando por ocorrencias cultas, semicultas ou mesmo caprichosas dos pais e padriños á hora de bautizaren.

Tamén hai que anotar a castelanización da

maioría (senón da totalidade) da onomástica das persoas adultas, froito da corrente antigalega que se plasmou neste e noutros aspectos da vida e da lingua do país, como tamén atinadamente se comenta no interesante Prólogo do DNG.

NOMES DE FILIACIÓN GREGA

Inclúense aquí, con procedencia exclusiva da comarca de Viladonga, tanto os nomes máis chamativos ou curiosos coma outros máis correntes e espallados noutras zonas (aunque relativamente frecuentes nesta), e todos eles de orixe grega na súa etimoloxía ou formación lingüística. Utilizamos a transcripción máis habitual do alfabeto grego ó latino, prescindindo do primeiro en aras dunha máis ampla e sinxela comprensión do texto.

ALEXANDRO (Casa do...)- Nome moi corrente, do grego *aleksandrós* («protector ou defensor de homes»), que se remonta polos menos a tres xeracións.

AMINTA [N].- Nome empregado en muller pero que debe ser orixinariamente masculino, tal como di Gutierre Tibón (en Diccionario etimológico comparado de nombres propios de personas, F.C.E., México 1986, -2ªed.-), a partir de *Amyntas* («defensor, protector»), nome do pai e dun servo do rei Filipo de Macedonia, así coma dun pastor das «Églogas» de Virxilio.

ANICETO.- De *Aniketos*, «invicto, invencible», nome relativamente corrente, (semellante a Niceto), e sempre relacionados con *nike* («victoria»).

ARECIO [N].- Nome que posiblemente veña do grego *areté* («virtude, perfección»), pero que non atopamos, (non siquera semellante) en ningún repertorio nin diccionario. (*Aretium* ou *Arretium* é unha cidade italiana, hoxe Arezzo, onde se fabricaba a *terra sigillata* «aretina»).

ARTEMIO [N].- Sorprende que non o recolla o DNG, cando non é tan raro, alomenos na zona lucense. Relacionado con *artemé* («san e salvo») e con *artios* («completo, perfecto») segundo

G.Tibón, e igualmente co nome da deusa grega da caza, Artemisa, aparece no latín tardío como recolle Eligio Rivas Quintas (en Onomástica persoal do Noroeste hispánico, Ed.Alvarells, Lugo 1991).

BASÍLIDES [N].- Este é un dos nomes máis curiosos dos rexistrados na comarca (concretamente en Coutodá, Ramil, xusto ó pé do mesmo Castro de Viladonga); en boa medida, foi o que motivou a esculca sobre a onomástica de orixe grega. Ás veces úsase como palabra aguda, *Basilides*, e outras reinterpretándoo ou malenténdoo como **Versilides*. É unha variante de Basilio (de *Basileius/Basileus*, «real, rei»), e a terminación en *-ides* quere dicir precisamente «fillo ou descendente de rei». O Diccionario latino-español etimológico de Raimundo de Miguel (Madrid 1867, aunque usamos a edición de 1914, gracias á xenerosidade de D. Emilio Sinde), recolle un Basilides que, segundo San Isidoro, foi un heresiarca de Alexandria (Tibón di que español do s.III) e xefe da secta dos «basilidianos». (Basilides e Marcial foron dous bispos hispánicos considerados heréticos nos tempos de Prisciliano). Foi nome de dous mártires romanos dos s.III e IV e de aí que figure no santoral. Sen embargo, ignoramos cal é a razón da súa presenza aquí e sería de desexar que non se perdera; o feito é todavía máis curioso por canto o home que o leva está casado cunha muller chamada *Floripes* (véxase máis adiante).

DASIO [N].- Supoñémoslle orixe grega (de *dasús*, «peludo, veloso»), e como nome de varón (*Dasius*) aparece no escritor latino Tito Livio. É bastante usado pola zona de Pol, pero non aparece en ningún diccionario nin repertorio onomástico.

DELIO.- Relativamente corrente en Galicia, está relacionado coa illa grega de Delos, de resonancias mitolóxicas (*Delios* era o sobrenome de Apolo e *Delia* o de Artemisa-Diana); quere dicir «claro, evidente» e latinizouse tamén en *Dellius*.

EFIGENIA.- Variante castelá de Ifixenia, que

significa «forte de nacemento ou de boa raza». Era unha das fillas de Agamenón, personaxe da traxedia mitolóxica grega, e o mesmo nome dunha virxe abisinia do s.I d.C.

EGIDIO.- Según o DNG e E.Rivas, é unha variante culta de Xil e quere dicir «cabritiño» (de *aigidion*) (a «éxida» era o escudo, de pel de cabra, de Zeus e de Atenea).

ELADINO [N].- Variante latina de Eladio ou Heladio, que si aparece no DNG como derivado de Hélade, nome grego a partir de *Hellas* (Grecia, de aí helénico = grego).

ELEUTERIO.- Variante castelá e moi corrente de Eutelo e Leuter, que significa en grego «libertador, xeneroso».

ELIA/ELITA/ÉLIDA [N].- Nome non recollido no DNG, (aunque si por G.Tibón), pero que é coñecido nesta área lucense. Estaría relacionado coa Élide (rexión do Peloponeso grego), (se é que non lle falta o *h* inicial e entón tería relación con *helios*, nome helénico do sol, como Heliodoro).

EUGENIO.- Forma castelá de Euxenio/Euxeo/Uxío, que significa «ben nacido».

EULOGIO.- Variante castelá de Euloxio, que quere dicir segundo o DNG, «que fala ben» ou «do que se fala ben».

EUSEBIO.- Significa «que venera ós deuses, devoto».

EVARISTO.- Nome grego tirado a partir de *euarestos* («grato»), pero que se relaciona tamén con *aristos* («o mellor»).

FELIPE.- Forma castelá de Filipe, de *philippos*, «amigo dos cabalos». Ademais de Filipo de Macedonia levaba este nome o máis vellos dos doce Apóstolos e detrás del moitos outros santos cristiáns.

GELASIO.- Variante de Xelasio, nome grego

(e logo latino) que significa «que rí ou sorrí» (*gelasianus* é «bufón»). Nome dun mártir fenicio do s.III.

IBERIO (ou **IVERIO**)/**IBÉRICA** [N].- Coñecemos dous ou tres exemplos, todos da Terra Chá, e se os incluímos aquí é porque *Iberia* era o nome usado polos gregos para referirse a esta Península, con anterioridade a que os romanos a chamasen *Hispania*. Non obstante, Rivas relaciona este nome (como o do Ebro, *Iberus*) coa raíz do vasco *ibai* («rí»).

IDALIA.- Relacionado co templo da deusa grega do amor, Afrodita (ás veces chamada *Idalia*), no monte e cidade de *Idalion* (que quere dicir «ver o sol», na illa de Chipre). Tamén resulta curiosa a súa presenza xusto ó pé do Castro.

NARCISO.- Do grego *nárkissos* («narciso», planta relacionada -¿só etimoloxicamente?- co «sopor» segundo o **DNG**. Segundo Tibón, o Narciso mitolóxico, namorado da súa propia beleza e morto de anguria por desexarse a el mesmo, foi metamorfoseado na flor do seu nome.

NICANOR.- Como xa se dixo antes, tódolos nomes que empezan por Nica-, Nico-, Nice-, proceden de *nike* «victoria» en grego); neste caso significa «varón victorioso, home que vence».

NICASIO.- Semellante ó anterior, «vencedor, victorioso».

OLIMPIO.- Relacionado co monte Olimpo, residencia dos deuses segundo a mitoloxía grega, e co lugar de *Olympia* onde se celebraban os xogos (olímpicos) cada catro anos. hai varios mártires cristiáns con este nome entre os s.II e IV.

ORISIA [N].- Incluímolo aquí por proceder quizais de *orysso* («atravesar, desenterrar»). Puidera ser unha variante de *Orithya*, personaxe feminino da mitoloxía menor grega. Non o atopamos en ningún repertorio nin diccionario onomástico, e non cremos que sexa variante de Orosia.

SINDIMIO [N].- De posible filiación grega pola súa composición coa raíz *syn* que indica «acompañamento, reunión», anque logo se latinizaría; tampouco non aparece nos repertorios de nomes consultados.

SINESIO [N].- Pódese dicir algo similar ó anterior, aínda que este si o recolle G.Tibón; viría de *synesis* («intelixencia, unión») e significaría «home intelixente, perspicaz».

TARSICIA.- Feminino de *Tharsikios* («audaz, temerario»), anque logo pasou ó latín desde onde se espallou ó ser nome dun mártir cristián do século III, de certa sona.

TELMO.- Para o **DNG** e Rivas, é unha forma derivada do grego *Érasmus* («ansiado, deseado»); de feito, San Telmo chamábase en realidade San Erasmo. Tibón considérao tamén posible aférese ou redución de Antelmo, que xa é nome xermánico.

OUTROS NOMES DE FILIACIÓN DIVERSA

Neste apartado recóllese, tamén cun brevísimo comentario, a onomástica curiosa, rara, (pode comprobarse no feito de que moitos non aparecen no **DNG**), ou ben chamativa por calquera circunstancia, obtida a partir dos visitantes ó Museo de Viladonga que procedían da comarca onde este se insire, así como da cercana de Lugo (pero nunca de fóra de Galicia, onde os nomes que nos soan «estraños» son bastante abundantes por razóns lingüísticas, históricas e antropolóxicas moi diversas).

ABILIO [N].- Nome latino que xa aparece en inscricións romanas da zona leonesa, como xa recorda E.Rivas. anque sen dar o seu significado.

ADELINO [N].- Quizais sexa unha variante masculina e diminutiva de Adela (?), ou ben un nome procedente do grego *adelós* («escuro, invisible»).

ADOLINO [N].- Posiblemente é unha variante latina a partir dun orixinal grego (*adolos*, «recto,

honrado»), aínda que Rivas o documenta no século X e o dá como forma latinizada do xermánico *Athals/Adel/Adal*, «nobre».

ARGENTINA.- Recóllo o **DNG**, Tibón e Rivas como procedente de *argenteus* («prateado» ou por extensión «adiñeirado», pois *Argenteus* era o deus dos cartos segundo San Agostiño, tal como di o Diccionario de R.de Miguel. É un dos nomes que agora se relacionan con estados ou países, usados con relativa frecuencia, como África, Armenia, Argelia, etc., en ocasións como advocacións da Virxe, pero *Argentina* xa aparece en documentos do Bierzo do s.XI.

ARTESINO [N].- Non o atopamos en ningures. *Artesia* era o nome latino da rexión francesa de Artois segundo R.de Miguel, pero non cremos que teña nada que ver.

ATILANO.- Derivación latina de Atila (nome do coñecido rei dos hunos), é en cambio nome de santo e está relativamente ben representado en toda Galicia.

ÁUREO/AURENTINO [N].- Derivado do latín *aureus*, é dicir «áureo, de ouro». O **DNG** recolle só a forma *Auria*, pero as dúas variantes aquí rexistradas, en masculino e feminino e sobre todo a primeira, atópanse sen moitas dificultades.

BALSEIRA [N].- Nome moi raro que non atopamos en ningún repertorio, quizais derivado dun apelido (ou dalguén chamado así, igual que hai unha personaxe histórica co nome de María Balteira), ou ben dunha advocación mariana que descoñecemos, ou mesmo dun topónimo relacionado cun paso de río en «balsa», tal como rexistra E.Rivas.

BERIO [N].- É estraño que non o recolla o **DNG**, pois é nome ben coñecido na área oriental lucense. (Nom cremos que teña nada que ver coa raíz grega de *Berylos*, «pedra preciosa», que deu lugar ó nome de Berilo segundo G.Tibón).

BRÍXIDA.- Nome céltico relacionado coa

deusa *Brigantia* e/ou tamén con *brigh* («forza») e *briga* («altura fortificada, fortaleza»).

CANTO [N].- Nome usado en muller, probablemente dalgúnha advocación mariana, aínda que Rivas o recolle entre os apelidos de orixe nalgún topónimo (¿quizais é unha variante de Cando, apelido frecuente na comarca?).

DOMNINO [N].- Relativamente frecuente na comarca que rodea Viladonga, non figura no **DNG** pero si nas obras de G.Tibón e de E.Rivas. Está relacionado co latino *dominus* («señor, amo»), sincopado en *domnus* do que *Domnino* é unha derivación en diminutivo, e polo tanto tamén co nome de Domingos.

DULCIDIO/DULCINA [N].- Variantes a partir de Dulce (Doce no **DNG**), pero sobre todo o primeiro moi raro hoxe pero ben coñecido no latín tardío coas formas *Dulcius* e *Dulcius* (personaxe que aparece representado e citado nun mosaico da vila romana de El Ramalet, Navarra). Rivas aporta diversas variantes na documentación medieval galega, e supón que dun *Dulcidi* ven o topónimo Doncide (lugar de Silva, Pol, onde hai unha vila romana sen dúbida vencellada ó Castro de Viladonga que, por certo e non se esqueza, ven de *Villa dominica*).

EDITA [N].- É unha das formas de Edith ou Edite, que é a variante que recolle o **DNG**, significando «que combate pola riqueza»; é nome anglosaxón que recolle Tibón.

ELECTO [N].- Nome latino-cristián existente nesta comarca aunque hoxe xa case perdido; significa, loxicamente, «elixido». Rivas cita en documentos dos s.X e XI, pero non aparece nos dicionarios de onomástica consultados.

ELSIRA [N].- Como non sexa variante ou mala escritura (?) do máis corrente Elvira, que é de orixe hispano-visigótica, non atopamos a posible filiación deste nome de muller, a non ser como derivación do máis coñecido Elsa (variante xermánica de Elisa, segundo Tibón).

EMERIO [N].- Probable variante do latino Emérito, máis frecuente na súa forma feminina, Emérita, (como a cidade de fundación romana). G.Tibón cita Emereo («ser benemérito»), santo xerundense do s.VIII.

ENEDINA [N].- Nome latino derivado quizais de *Aeneides* ou *Aenides*, que eran os descendentes de Eneas, heroe da guerra de Troia vencellado logo á fundación de Roma; quere dicir «de bronce, bronceína». En cambio Tibón recólleo como variante gráfica de Henedina («compracente, agradable», quizais da raíz grega *enedyno*).

ERUNDINA [N].- Moi probablemente derive do latín *hirundo* («anduriña»), que tivo especial uso como nome agarimoso; aunque non aparece recollido en ningures, é nome relativamente coñecido polo menos na zona lucense.

ÉXITO [N].- Non necesita maior explicación o seu significado, pero é nome moi raro que non atopamos recollido en ningún dos repertorios máis coñecidos.

FELISINDO [N].- Non se inclúe no **DNG** pesía a que é nome de certa frecuencia en Galicia (sobre todo na parte Sur), probablemente derivado do nome latino e castelán Félix (e Felicio).

FLORIPES [N].- Para nós é un dos nome máis curiosos, senón o que máis, de tódolos recollidos nesta comarca (e ademais, vencellado por matrimonio a outro xa citado, Basíledes). Floripes (loxicamente derivado de «flor», como tantas outras variantes, e quizais aquí unido a *spes*, «esperanza»), é unha personaxe feminina da literatura carolinxia, tal como cita o **DNG** no seu prólogo, aínda que non o recolle no listado de nomes. A heroína Floripes era filla do rei ou «almirante» turco Balaan e irmá de Fierabrás (que aparece como figura da literatura cabaleresca mencionada no Quixote de Cervantes, lémbrese o famoso «bálsamo de Fierabrás»). Fermín Bouza-Brey (no seu traballo «Fortuna de las canciones de gesta y del héroe Roldán en el

Románico compostelano y la tradición gallega», *Compostellanum*, X, 4, 1965, recollido en *Etnografía y Folklore de Galicia* (1), Vigo 1982), menciona que no lugar das Neves (no concello portugués de Viana do Castelo), represéntase tódolos anos na festa da Patroa o chamado «Auto da Floripes» (que recolleu e publicou L.Quintas Neves a partir da tradición oral), coa aparición desta e dos guerreiros cristiáns (Carlomagno, Roldán, Galalón e outros Pares de Francia), enfrontados ós turcos (Balaan, Fierabrás, Brutamontes, etc.).

Ignoramos por que vía chegou a esta parte da Terra Chá este nome da literatura carolinxia pero, ó mesmo tempo, non está de máis lembrar a presenza desta na tradición oral popular galega; ou quizais se explique a súa presenza a través dalgún crego, (ou dalgún leigo), máis ou menos culto, salvagardándose así tan belido nome para a posteridade e que oxalá non se perdese.

FORTUNA [N].- Pódese dicir algo similar ó que se comentou para Éxito, engadindo que Fortuna era o nome dunha coñecida e «socorrida» deusa romana. G.Tibón recólleo como nome feminino frecuente entre os xudeus sefarditas.

GENO [N].- Posiblemente sexa unha variante dos casteláns Genadio ou, máis ben, Eugenio, en galego Uxío, que xa incluímos entre os nomes de orixe grega.

GRANADA [N].- Nome de froita e de cidade, relacionado con «gran» e «granado», que recollimos utilizado nunha muller da comarca.

HERMELINO [N].- Probable variante de Hermelindo ou Ermelindo, nome xermánico que si recolle o **DNG** co significado de «escudo do poderoso».

IBRAHIM [N].- Nome de uso musulmán e quizais tamén xudeu. É posible que en orixe equivaia a Efrén (de Hefraim/Efraim, como di Tibón). Rivas supón que a variante Ebraín é unha latinización do xermánico *eber*, «xabarín».

IVO.- Nome céltico, coma o francés Ives, que

o **DNG** relaciona coa «madeira de teixo», árbore sagrada de especial significación na antigüidade.

JOVINO [N].- Non aparece no **DNG** pero si o recollen Tibón e Rivas; este último dá numerosos exemplos desde época romana. É nome relativamente coñecido sobre todo na zona astur-leonesa e galega oriental, e a súa raíz relaciónase co nome do deus Xúpiter (*Iovis*).

LIBIA [N].- G.Tibón sinala que Libia, esposa do deus Neptuno, deu o seu nome precisamente ó Norte de África. Sta.Libia foi unha mártir cristiá de Palmira (Siria) no s.III. Non obstante, coa grafía de *Livia* é nome latino moi corrente, que levaron personaxes como a muller do emperador Augusto, o escritor Tito Livio, etc.

MAGENCIO [N].- De *Maxentius*, nome latino tardío que levaba, por exemplo, o xeneral-emperador que se enfrontou a Constantino I no século IV, pero que non aparece en ningún dos repertorios utilizados.

MASBINDO [N].- Nome de posible filiación xermánica pola súa composición, pero que tampouco non atopamos en ningures.

NAVAGILDO [N].- Sen dúbida neste caso, é un nome xermánico como tantos outros rematados en -xildo ou -gildo (Hermenexildo, Leovixildo, etc.). Quizais sexa unha metátese ou cambio de sílabas de *Vanagildus* que E.Rivas recolle xa no s.X (de *wana* «esperanza» e *gild* «valor, precio, tributo»), pero coa forma Navaxildo non se recolle en ningures.

NILO [N].- Lembra ó coñecido río de Exipto, e xa era nome de varón en latín (aínda que non o recolle o **DNG**) pero si G.Tibón, sendo relativamente frecuente na zona ó Leste de Viladonga.

NIVARDO.- De orixe xermánica, significa «diferente e valeroso» e é coñecido, e mesmo plasmado literariamente, pola zona da Pastoriza. (Quizais relacionado co tamén xermánico Nitgardo, «guerreiro permanente», que recolle

Tibón).

NONITO.- Diminutivo de Nono, e que para o **DNG** procede de «noveno» ou ben do nome *Nonnus I* «monxe, señor»).

ODILO.- Nome xermánico, diminutivo de Odo, «relacionado coa riqueza»; é unha variante de Otilio.

ORENCIO.- Do latín *Orientius* (relacionado co «nacente»), ten variantes como Orente e Ourente.

ORLANDA.- Forma feminina de Orlando, que é a forma itálica do francés *Roland* (Roldán) e tamén do castelán Rolando. Significa «procedente dun país glorioso ou famoso».

OSVINA [N].- Nome rexistrado nesta comarca, que só aparece no dicionario de G.Tibón como nome xermánico ou godo, que quere dicir «amiga dos deuses». (Non cremos que teña nada que ver co nome latino *Ovinus/Ovinia*).

PEGERTO.- De uso ben coñecido na zona oriental lucense, procede do latín *Pegertus*, de significado escuro; (¿relacionado co grego *pegé*, «manantial», ou *pegós*, «sólido, compacto»?).

REINALDO.- Nome xermánico composto que quere dicir «o que goberna con poder». É variante de Rexinaldo e de Rainaldo e, como di o **DNG**, orixe do ben coñecido apelido francés Renault.

SEGISMUNDO.- Tamén é nome xermánico, moi difundido en textos latinos medievais, e que significa «protección, amparo»).

SERVANDO.- Nome latino relacionado con *servare* (de *servus*), porque en orixe era empregado en escravos, anque logo, segundo Tibón «subiu á dignidade de nome de santo» por un mártir de Osuna (Sevilla) e dun bispo galego de Iria Flavia.

SEVERINO.- Diminutivo do latín *Severus* («austero, serio»), moi corrente en época romana e que mesmo deu nome a unha dinastía de

emperadores do s.III.

SICILIA [N].- Aplíquese o dito para *Argentina*, pero neste caso sen o apoio documental que ten este último.

SILVINA/SILVERIO/SILVERINO [N].- Variantes todas elas da mesma raíz *Silva* («bosque» en latín; *Silvanus* era o deus dos bosques), aínda que a última e máis rara e non aparece no **DNG**. Di Rivas que é nome romano de uso frecuente entre os cristiáns pois hai 48 santos chamados Silvano e 4 santas Silvana, e igualmente moitos Silvino/Silvio, etc.

SIMPLICIO [N].- Nome pouco utilizado pero que en latín era máis corrente e mesmo aparece en inscricións; quere dicir «sinxelo, sincero, natural» e é de creación cristiá segundo E.Rivas.

URSINO [N].- Non aparece nos dicionarios de nomes galegos aínda que si no de Tibón, pero tanto este nome coma o de Ursicino e outros similares (que si cita E.Rivas), teñen a raíz de *Ursus* («oso»), e foi moi corrente no mundo romano tal como testemuñan moitas inscricións de Hispania.

VENICIA [N].- Quizais deba escribirse Benicia, coa mesma raíz de Benigno ou Benito (Bieito), e non terá nada que ver con Venecia. Non obstante, G.Tibón, que dá Benecio como variante de Benicio, cré que procede do italiano Benizzi, patronímico de Benizzo/Beno -hipocorístico ou familiar de Bernardo-. (Existe tamén un San Felipe Benicio).

WALDA/VALDO.- Variantes do xermánico *wald*, de moitas significacións pero sobre todo ligado ó «poder de gobernar», presente tamén nos máis coñecidos Baldomero, Balduino, etc.

Como xa dicíamos ó comezo, non tratamos de facer aquí un repertorio completo dos nomes desta comarca, senón somente apuntar e comentar os que nos semellan máis raros e curiosos, quedando de manifesto, por outra parte, que tras dun nome de pía pode haber sempre unha grande historia.